

Advies

Duaal Leren in hoger onderwijs

Brussel, 2 juli 2018

Adviesvraag: Duaal Leren in hoger onderwijs
Adviesvrager: Hilde Crevits - Vlaams minister van Onderwijs
Ontvangst adviesvraag: 23 januari 2018
Adviestermijn: 159 dagen
Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)
Goedkeuring raad: 2 juli 2018

Contactpersoon: Mieke Valcke - mvalcke@serv.be

Mevrouw Hilde CREVITS
Vlaams minister van Onderwijs
Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

contactpersoon

Mieke Valcke
mvalcke@serv.be

ons kenmerk

SERV_BR_20180702_DuaalLerenin Hogeronderwijs

Brussel

2 juli 2018

Duaal Leren in hoger onderwijs

Mevrouw de minister,

Het is zeer positief dat een denkoefening over duaal leren in het hoger onderwijs opgestart wordt. De raad levert in zijn advies enkele bouwstenen voor het verder overleg over duaal leren in het hoger onderwijs. Daarbij moet er met wat afstand gekeken worden naar de uitrol van Duaal Leren binnen het secundair onderwijs om ruimte te geven voor nieuwe ideeën. Het moet onderzocht worden op welke punten duaal leren, zoals geoperationaliseerd in het secundair onderwijs, ook een grondslag kan vinden in het hoger onderwijs.

Ook voor het hoger onderwijs is een omschrijving en kader voor duaal leren nodig. Dat kader moet ruimte voor maatwerk voorzien. Sectoren en ondernemingen hebben een belangrijke medeverantwoordelijkheid voor het leertraject van studenten en moeten een belangrijke rol spelen in duaal leren in het hoger onderwijs. Kwaliteit en aantrekkelijkheid zijn belangrijk zodat duaal leren een eerste en bewuste keuze van studenten is die bijdraagt aan minder uitval en studievertraging.

Het lijkt de raad zinvol dat duale proeftrajecten, binnen een tijdelijk kader, in het hoger onderwijs worden opgezet. De raad vraagt structureel overleg met alle stakeholders dat o.a. die verschillende trajecten en de resultaten daarvan opvolgt. Op relatief korte termijn is het voor de raad aangewezen dat graduaatsopleidingen (HBO5) omgevormd worden tot volwaardige duale opleidingen.

Op basis van deze stappen kunnen op middellange termijn beleidsbeslissingen m.b.t. duaal leren in het hoger onderwijs genomen worden.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Hans Maertens
voorzitter

Kopie: Minister Muylers

Inhoud

Inhoud	5
Krachtlijnen	6
Advies	7
1 Achtergrond	7
2 Meer werkplekieren meer dan positief	7
3 Bouwstenen voor duaal leren in hoger onderwijs	8
3.1 Voortbouwen op en valoriseren van wat bestaat	8
3.2 Duaal leren voor het hoger onderwijs definiëren	9
3.3 Sectoren en ondernemingen mee aan het stuur	9
3.4 Kwaliteit garanderen en aantrekkelijkheid verzekeren	9
3.5 Doelgroep bepalen	10
3.6 Financiële incentives voorzien	10
4 Volgende stappen	10
4.1 Wegwerken van drempels voor werkplekieren	10
4.2 Onderzoek initiëren	11
4.3 Tijdelijk kader uitwerken via structureel overleg	11
4.4 Graduaatsopleidingen succesvol vorm geven en uitrollen	11
4.5 Duale proeftrajecten opzetten	12

Krachtlijnen

Het is zeer positief dat een denkoefening over duaal leren in het hoger onderwijs opgestart wordt. Er moet met wat afstand gekeken worden naar de uitrol van Duaal Leren binnen het secundair onderwijs om ruimte te geven voor nieuwe ideeën. Daarnaast moet onderzocht worden op welke punten duaal leren, zoals geoperationaliseerd in het secundair onderwijs, ook een grondslag kan vinden in het hoger onderwijs.

Werkplekieren is geen hype en zal nog aan belang winnen. Werkplekieren betekent immers een quadruple win: voor lerenden, voor opleidings- en onderwijsverstrekkers, voor ondernemingen en voor de samenleving in zijn geheel. Bij elke opleiding in het hoger onderwijs moet nagegaan worden of en hoe werkplekieren en/of duaal leren een meerwaarde kan zijn. Voor de raad is in principe elke opleiding en elke student/cursist gebaat bij werkplekieren.

De raad levert enkele bouwstenen voor het verder overleg over de uitrol van duaal leren in het hoger onderwijs. Bestaande inspirerende en goede praktijken werkplekieren in het hoger onderwijs moeten gevaloriseerd worden. Ook voor het hoger onderwijs is een omschrijving en kader voor duaal leren nodig. Dat kader moet ruimte voor maatwerk voorzien. Er moet onderzocht worden hoe de huidige verplichte en langdurige stages zich verhouden tot het duaal leren in het hoger onderwijs.

Sectoren en ondernemingen moeten een aanzienlijke rol spelen in duaal leren in het hoger onderwijs. Zij hebben immers een belangrijke medeverantwoordelijkheid voor het leertraject van de studenten. Ook kwaliteit en aantrekkelijkheid zijn belangrijk zodat duaal leren in het hoger onderwijs een bewuste en eerste keuze van studenten is die bijdraagt aan minder uitval en studievertraging.

Duaal leren in hoger onderwijs kan veel studenten aanspreken: leerlingen uit Duaal Leren in het secundair onderwijs, generatiestudenten én werknemers. Duaal leren biedt zo een toegangspoort voor levenslang leren door de mogelijkheden tot kwalificatie die het biedt, ook voor werkzoekenden en werknemers. Er moet onderzocht worden of en welke specifieke incentives in de financieringsmechanismen van hoger onderwijsinstellingen nodig zijn zodat ze de kaart van werkplekieren en duaal leren kunnen trekken. Ook moet onderzocht worden wat voor ondernemingen goede en nodige incentives zijn.

Er dient volop ingezet te worden op het wegwerken van barrières voor werkplekieren en op vergelijkend onderzoek. Structureel overleg met alle stakeholders moet een tijdelijk kader voorzien voor duale proeftrajecten in het hoger onderwijs en de resultaten daarvan opvolgen. Op relatief korte termijn is het voor de raad belangrijk en aangewezen om graduaatsopleidingen/HBO5 om te vormen tot volwaardige duale opleidingen (quick win).

Op basis van deze stappen kunnen op middellange termijn beleidsbeslissingen m.b.t. duaal leren in het hoger onderwijs genomen worden.

Advies

1 Achtergrond

De raad ontving op 23 januari 2018 een adviesvraag omtrent de mogelijkheden om duaal leren te organiseren in het hoger onderwijs.

De raad vindt het zeer positief dat een denkoefening over duaal leren in het hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs opgestart wordt. Met dit kort advies wil de Raad een eerste aanzet voor een visie op werkpleklerin en duaal leren in het hoger onderwijs geven. Het volwassenenonderwijs komt in een later advies aan bod. De sociale partners zullen na dit advies ook zelf verder werken aan een concrete visie. De raad zal zich daarvoor o.a. laten inspireren door de recente verkenning georganiseerd door Syntra Vlaanderen van het Brits 'Apprenticeship System'. Dit systeem biedt volgens de raad interessante pistes voor Vlaanderen, de raad wil dit stelsel dan ook verder bestuderen en verkennen. De raad verwijst ook naar de uitkomsten van de recente visievorming rond duaal leren door de leden van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren. De daar geformuleerde ambities zijn door de SERV-partners en als leden van het Vlaams Partnerschap DL onderschreven. Ze vormen een denkkader waarbinnen ook duaal leren in hoger onderwijs zich moet kunnen bewegen (zie bijlage 1).

Duaal Leren is vandaag een wettelijk verankerde leerweg in het secundair onderwijs, omwille van de opname in de codex secundair onderwijs. De raad stelt dat duaal leren als methodiek/leerweg niet exclusief verbonden kan worden aan het secundair onderwijs. Om verwarring met Duaal Leren in het secundair onderwijs te vermijden spreekt dit advies over werkpleklerin als overkoepelend begrip en over duaal leren als specifieke variant van werkpleklerin.

De raad behandelt achtereenvolgens:

- de positieve evolutie naar meer werkpleklerin;
- enkele bouwstenen voor duaal leren: valoriseren wat op dit moment bestaat, definiëren van duaal leren in het hoger onderwijs, betrokkenheid sectoren en ondernemingen, kwaliteit en aantrekkelijkheid verzekeren, financiële incentives;
- de volgende stappen die gezet moeten worden: wegwerken barrières, onderzoek, structureel overleg, tijdelijk kader en duale proeftrajecten.

2 Meer werkpleklerin meer dan positief

In het Vlaamse onderwijs- en opleidingsaanbod komt werkpleklerin, waarvan Duaal Leren de meest intensieve variant is, al in diverse vormen voor:

- er worden stappen gezet op vlak van leerlingenstages in het beroeps- en technisch secundair onderwijs; in sommige studierichtingen is er reeds een aanzienlijk aandeel werkpleklerin (stages);
- het Duaal Leren wordt binnenkort verankerd in een steeds uitgebreider aanbod aan studierichtingen in het secundair onderwijs;
- in het volwassenenonderwijs is er meer aandacht voor werkpleklerin: in de arbeidsmarktgerichte opleidingen worden systematisch modules werkpleklerin voorzien en in de Onderwijs Kwalificerende Opleidingstrajecten (OKOT) is een belangrijk aandeel werkpleklerin voorzien;

- na de integratie van het HBO5 in het hoger onderwijs zal een wezenlijk deel van de graduaatsopleidingen (minstens 30%) uit werkplekieren bestaan;
- de opleidingen en begeleidingstrajecten van VDAB bevatten diverse vormen van werkplekieren, waarvan IBO de meest intensieve vorm van werkplekieren is.

Werkplekieren is dus geen hype en zal nog aan belang winnen. Er is een steeds grotere bereidheid aan de kant van de onderwijs- en opleidingsverstrekken om na te denken over een plaats voor werkplekieren in opleidingen. Bij ondernemingen is er een grote bereidheid om stage- en werkplekieren aan te bieden om een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te realiseren.

Werkplekieren betekent immers een quadruple win:

- de lerenden kunnen een beroep doen op de nieuwste technologie en de meest actuele infrastructuur zodat ze goed opgeleid en goed voorbereid zijn op de arbeidsmarkt;
- de onderwijsinstellingen en opleidingsverstrekken kunnen hun curricula up-to-date houden door de contacten met sectoren en ondernemingen en kunnen hun docenten via uitwisseling professionaliseren;
- de ondernemingen dragen bij aan goed opgeleide toekomstige werknemers, wat zorgt voor een betere matching, en bouwen een leercultuur in hun organisatie uit;
- de samenleving kan o.a. rekenen op meer gekwalificeerde jongeren, minder (jeugd)werkloosheid en instroom van gegeerde competenties wat goed is voor de economie.

Bij elke opleiding in het hoger onderwijs moet nagegaan worden of en hoe werkplekieren een meerwaarde kan zijn voor een opleiding. Dat onderscheid bepaalt ook de kwantiteit en de aard van het werkplekieren. Volgens de raad is in principe elke opleiding en elke student/cursist gebaat bij werkplekieren.

3 **Bouwstenen voor duaal leren in hoger onderwijs**

De raad levert enkele bouwstenen voor het verder overleg over de uitrol van duaal leren in het hoger onderwijs. Daarnaast moet onderzocht worden op welke punten duaal leren, zoals geoperationaliseerd in het secundair onderwijs, ook een grondslag kan vinden in het hoger onderwijs. De aard van het hoger onderwijs kan mogelijks andere mogelijkheden bieden maar ook andere drempels opwerpen voor het duaal leren dan in het secundair onderwijs het geval is. Volgens de raad moet er met wat afstand gekeken worden naar de uitrol van het Duaal Leren binnen het secundair onderwijs om ruimte te geven voor nieuwe ideeën voor het hoger onderwijs.

3.1 **Voortbouwen op en valoriseren van wat bestaat**

Het hoger onderwijs heeft op vandaag reeds een palet aan allerlei vormen van werkplekieren en er zijn inspirerende en goede praktijken. Er is echter weinig of geen overzicht van of onderzoek naar de mate waarin werkplekieren voorkomt in het hoger onderwijs in Vlaanderen. Bovendien is het ook interessant om te bekijken hoe duaal leren in het hoger onderwijs in de ons omliggende buurlanden geoperationaliseerd is (zie ook verder).

De uitrol van Duaal Leren in het secundair onderwijs moet nog tempo nemen. Ook al gaat het om een ander onderwijsniveau en wil de raad dat er wat afstand genomen wordt van de uitrol in het secundair onderwijs, moeten waar mogelijk lessen getrokken worden voor duale leertrajecten in het hoger onderwijs. De expertise van de actoren moet optimaal benut worden: de sectoren (bv. voor de ontwikkeling en organisatie van mentoropleidingen), Syntra Vlaanderen, AHOVOKS, de departementen Onderwijs & Vorming en Werk & Sociale Economie en de leden-organisaties van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

3.2 Duaal leren voor het hoger onderwijs definiëren

Er zal ook voor het hoger onderwijs een omschrijving van en kader voor duaal leren nodig zijn. Gezien de diversiteit binnen het hoger onderwijs, zal dat kader ruimte voor maatwerk moeten voorzien. De raad vraagt om te onderzoeken hoe de huidige verplichte en langdurige stages zich verhouden tot het duaal leren in het hoger onderwijs.

Een basis om het overleg over de invulling van duaal leren in het hoger onderwijs verder te voeren zou kunnen zijn: *'Duaal leren in het hoger onderwijs is een geïntegreerd traject waarin academische en professionele vorming en werkervaring een geheel vormen. Studenten verwerven de competenties die leiden naar een kwalificatie van het hoger onderwijs zowel in een onderwijsinstelling als in een onderneming. De onderneming is mee verantwoordelijk voor de opleiding en het behalen van de leerdoelstellingen en de (onderwijs)kwalificatie.'*

3.3 Sectoren en ondernemingen mee aan het stuur

De ondernemingen, hun vertegenwoordigers en/of sectoren moeten een aanzienlijke rol spelen in duaal leren in het hoger onderwijs. Zij hebben immers een belangrijke medeverantwoordelijkheid voor het leertraject van de studenten. Daarom moeten ze betrokken worden bij alle stappen: de keuze van welke opleidingen in duale leertrajecten aangeboden kunnen worden, de opmaak van duale leertrajecten, het toewijzen van de diverse aan te leren competenties aan ofwel de onderwijsinstelling of het bedrijf, de doorlooptijd en opbouw van een duaal leertraject en de wijze waarop de student zal worden geëvalueerd. Een end point assessment (zoals gekend in het VK), waarbij de sectoren mee instaan voor de evaluatie kan hiervoor alvast inspiratie bieden.

3.4 Kwaliteit garanderen en aantrekkelijkheid verzekeren

Het vormgeven aan duaal leren in het hoger onderwijs vraagt geëigende partnerschappen tussen onderwijs- en onderzoeksinstellingen, ondernemingen en sectoren. Deze partnerschappen zullen bijdragen aan de kwaliteit van het opleidingsaanbod.

Kwaliteit en aantrekkelijkheid zijn belangrijk zodat duaal leren in het hoger onderwijs een eerste en bewuste keuze van studenten kan zijn die bijdraagt tot positieve leertrajecten in het hoger onderwijs (minder uitval, minder studievertraging ...). De doelstelling is dat duaal leren een sterk merk wordt.

3.5 Doelgroep bepalen

Het is een beleidsdoelstelling dat leerlingen uit het Duaal Leren in het secundair onderwijs vaker de stap zullen zetten naar het hoger onderwijs. Het lijkt de raad aangewezen dat voor deze studenten vervolgoopleidingen voorzien worden waarin de methodiek van duaal leren doorgetrokken is. Uiteraard staan deze opleidingen ook open voor andere studenten.

Vlaanderen telt weinig 30-plussers in het hoger onderwijs. Het hoger onderwijs dient zich volgens de raad veel meer te richten op werkenden¹. Een duale opleiding kan voor hen de stap zijn naar levenslang leren. Daartoe moeten opleidingen o.a. flexibel (eventueel modulair) en laagdrempelig opgebouwd zijn en diverse leermethodes hanteren (e-learning, lerende communities ...).

Duaal leren biedt een toegangspoort voor levenslang leren o.a. door de mogelijkheden tot kwalificatie die het biedt voor werkzoekenden en werknemers (upskilling). De werknemer of de werkgever kan daartoe initiatief nemen; de laatste kan de werknemer motiveren om binnen het bedrijf een nieuwe functie praktijkgericht aan te leren in combinatie met een theoretische component binnen een, al dan niet door het bedrijf aangegeven, onderwijsinstelling. Een interessant voorbeeld is dat van bPost dat kantoorhouders de mogelijkheid biedt om een HBO5 kwalificatie te halen waarbij het werkplekieren georganiseerd wordt op de werkplaats tijdens de werkuren en de studie aan de hogeschool tijdens de vrije tijd².

3.6 Financiële incentives voorzien

Momenteel zijn er in het hoger onderwijs veel initiatieven op basis van vrijwilligheid en enthousiasme bij alle partijen en via externe, tijdelijke financiering. Er is geen structurele stimulans om meer werkplekieren, richting duaal leren, te voorzien. De raad vraagt dat onderzocht wordt of en welke specifieke incentives in de financieringsmechanismen van hoger onderwijsinstellingen nodig zijn om duaal leren te ondersteunen. Ook moet onderzocht worden wat voor ondernemingen goede en nodige incentives zijn.

4 Volgende stappen

Op korte termijn dient er volop ingezet te worden op werkplekieren (stages) en proeftuinen waarbinnen duaal leren in het hoger onderwijs mogelijk gemaakt wordt. Vergelijkend onderzoek met onze buurlanden is nodig. Structureel overleg moet een tijdelijk kader voorzien voor die duale proeftrajecten in het hoger onderwijs en de resultaten daarvan opvolgen. Op basis van deze stappen kunnen beleidsbeslissingen m.b.t. duaal leren in het hoger onderwijs genomen worden.

4.1 Wegwerken van drempels voor werkplekieren

Ondanks de diverse positieve ervaringen en vele initiatieven zijn er drempels voor het organiseren van werkplekieren in het hoger onderwijs, zoals de investeringen die gedaan moeten worden zowel aan de kant van de onderwijsverstrekkers als aan de kant van de ondernemingen, de mogelijke weerstand bij het onderwijzend personeel Deze drempels moeten worden in kaart

¹ 'Transitie naar een digitale samenleving: aanzet voor een integrale beleidsagenda', SERV, 17 januari 2018, p. 9

² 'Leren duaal leren', Dekocker en Sodermans, Acco, p. 110

gebracht en weggewerkt. Het huidige aanbod van werkplekieren in het hoger onderwijs blijft internationaal vergeleken zeer beperkt. Goede initiatieven moeten kunnen worden verder gezet en nieuwe initiatieven moeten kunnen ontstaan.

4.2 Onderzoek initiëren

Naast het in kaart brengen van drempels voor werkplekieren (waaronder duale leertrajecten) in het hoger onderwijs en de opportuniteiten en knelpunten is ook een vergelijkend onderzoek naar duaal leren in het hoger onderwijs bij onze buurlanden zinvol.

Zo zijn er in het Verenigd Koninkrijk 'higher apprenticeships' (VKS 4-7) en de recent ingevoerde 'degree apprenticeships' (VKS 6-7). De redenen waarom jongvolwassenen in het VK in een apprenticeship stappen is het op eigen benen kunnen staan, een mogelijkheid die ook Vlaamse jongeren kan aanspreken om verdergezette studies aan te vatten en met succes af te ronden. De opleidingsprogramma's, met een duurtijd tussen één tot vijf jaar, worden opgesteld door ondernemingen en hogescholen of universiteiten samen. De 'degree apprenticeships' komen voor in de sectoren luchtvaart, retail en digitale technologie en zouden ook een antwoord op knelpunten op de Vlaamse arbeidsmarkt kunnen bieden. Deze programma's worden door ondernemingen ook aangeboden aan de eigen werknemers.³

4.3 Tijdelijk kader uitwerken via structureel overleg

Voor het opzetten van proeftrajecten is een tijdelijk (beleids)kader nodig dat bouwstenen en contouren verder uitwerkt, ruimte laat voor concrete en creatieve invullingen (afhankelijk van de opleiding, de sector, de onderneming en de regio) en die de autonomie van de hogescholen respecteert. Dit tijdelijk kader komt tot stand via structureel overleg met alle stakeholders; dit overleg volgt ook de uitkomsten van de proeftrajecten op.

4.4 Graduaatsopleidingen succesvol vorm geven en uitrollen

Vanaf september 2019 worden de graduaatsopleidingen (HBO5) ingekanteld in het hoger onderwijs. In alle adviezen m.b.t. het hoger beroepsonderwijs benadrukt de raad de opportuniteiten van dit onderwijsaanbod: het arbeidsmarkt- en loopbaangericht karakter, de brede doelgroep die bereikt kan en moet worden en het werkplekieren. Deze specifieke kenmerken en sterktes moeten na de inkanteling behouden blijven. Het aandeel werkplekieren moet kwalitatief worden ingevuld en het moet zoveel als mogelijk gaan om het verwerven van competenties op de werkplek.

Dit maakt veel graduaatsopleidingen uitermate geschikt voor de organisatie van duale leertrajecten. De hogescholen zullen daartoe onder andere (nieuwe) samenwerkingsinitiatieven met sectoren, ondernemingen en derden (publieke en private opleidingsverstrekkers, intermediairen ...) moeten opzetten.

³ 'Dossier Duaal Leren. Apprenticeships in het Verenigd Koninkrijk', Syntra Vlaanderen, 24 mei 2018

Op korte termijn is het voor de raad belangrijk en aangewezen om graduaatsopleidingen/HBO5 om te vormen tot volwaardige duale opleidingen (quick win).

4.5 Duale proeftrajecten opzetten

In opleidingen is er vaak al een praktijkcomponent die voortkomt uit bestaande netwerken tussen onderwijs- en kennisinstellingen en ondernemingen. Sommige (nieuwe) opleidingen zijn reeds volgens enkele principes van duaal leren uitgewerkt. De raad stelde in zijn advies van 29 mei 2017 over de uitrol van het Duaal Leren dat er naast proeftuinen Duaal Leren in het BSO, veel meer dan vandaag ook in het TSO en in de toekomst ook in het ASO en het hoger onderwijs proeftuinen moeten voorzien worden.

Het proeftuinendecreet kan inspiratie bieden als kader voor deze proeftrajecten, ze moeten alleszins opleidingen in HBO5, bij de professionele bachelors en de (professionele) masteropleidingen bevatten.

Duale proeftrajecten moeten, door ervaring op te doen met duaal leren in hoger onderwijs, o.a. inzichten geven in:

- wat de voorwaarden zijn voor succesvolle samenwerkingsverbanden tussen onderwijs, ondernemingen (en derden);
- op welke manier (werkende) studenten benaderd worden om in een duaal leertraject te starten;
- welke intake, coaching en mentoring door de onderneming nodig is bij studenten in het hoger onderwijs;
- welke ondersteuning onontbeerlijk is voor ondernemingen, welke incentives en financiering nodig zijn voor onderwijs- en opleidingsinstellingen;
- de organisatie van kwaliteitszorg;
- hoe duaal leren t.a.v. werknemers gestimuleerd kan worden (dual leren inzetten als leerweg om bijkomende of nieuwe kwalificaties te verwerven);
- ...

De raad is op de hoogte gesteld dat het ESF-Agentchap een oproep duaal leren in hoger onderwijs voorbereidt.

De raad vindt de oproep een goede zaak, gezien zijn vraag naar proeftrajecten, zodat er financiële ondersteuning kan geboden worden om uit ervaringen te leren. Er moet de nodige openheid zijn om ook buiten het decretale kader voor het secundair onderwijs proeftrajecten op te zetten in het hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs. Er moeten zeker voldoende projecten worden goedgekeurd die betrekking hebben op het HBO5.

Bijlage 1

5 ambities voor duaal leren: Hoe ziet duaal leren in 2030 er bij voorkeur uit?

Ambitie 1: Elke lerende volgt een traject dat qua inhoud en aanpak gepersonaliseerd is.

De eerste ambitie zet de lerende aan het stuur van de eigen leerloopbaan met als doel dat leren vanzelfsprekend wordt voor iedereen. Mogelijke acties waarop kan ingezet worden om aan de ambitie te voldoen is keuzemogelijkheden voorzien binnen leertrajecten die persoonlijk kunnen ingevuld worden, applicaties die het personaliseren van leren ondersteunen en het delen van infrastructuur die gepersonaliseerde trajecten ondersteunt.

Ambitie 2: Duaal leren is... een keuze die iedereen (= elke burger) op elk moment binnen zijn/haar loopbaan kan nemen.

De tweede ambitie beschrijft duaal leren als leermethodiek binnen de (leer)loopbaan waarvoor men in elke levensfase kan kiezen en waarbij er ondersteuning/facilitering is naar ondernemingen én lerenden. Mogelijke acties om dit te realiseren zijn het uitdenken van financieringsmodellen en een statuut voor de lerende gedurende de loopbaan. Ook een transfereerbaar kader (niet te strak) voor verschillende lerenden behoort tot de mogelijke acties.

Ambitie 3: Binnen duaal leren zetten we in op een brede ontwikkeling van de lerende.

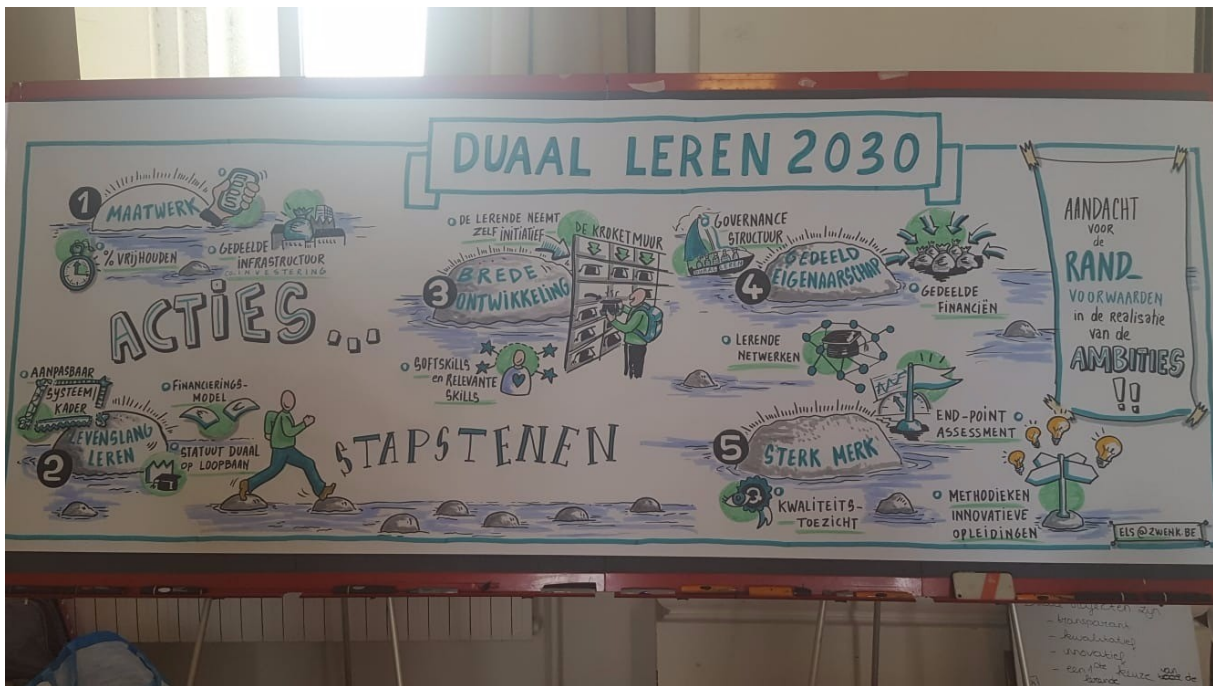
Met ambitie 3 wordt de focus gelegd op de totale ontwikkeling van de lerende via: competentieverwerving, kwalificatie, socialisatie, persoonsontwikkeling, ... die afgestemd is op de individuele noden of levensfase van de lerende. Om deze ambitie te verwezenlijken kan de mogelijkheid ontwikkeld worden dat lerenden zelf hun traject samen stellen, dat er aandacht is voor transfereerbare skills in ieder leertraject of dat lerenden gebruik kunnen maken van flexibele trajecten.

Ambitie 4: We hebben gedeeld eigenaarschap op alle niveaus en tussen alle participanten.

Met gedeeld eigenaarschap zet deze ambitie in op cocreatie en gezamenlijke realisatie van duale leertrajecten. Er is geen co-creatie zonder coördinatie, facilitatie, inspiratie en betrokkenheid. Mogelijke acties voor deze ambitie zijn het uitwerken van governance, hoe gedeeld eigenaarschap en gedeelde financiering kunnen uitgedacht worden en hoe lerende netwerken voor verschillende types van begeleiding georganiseerd worden.

Ambitie 5: Duaal leren is een sterk merk.

Met duaal leren als een sterk merk wordt verwezen naar duale trajecten die kwalitatief, innovatief transparant zijn en een eerste keuze van de lerende zijn. Duale trajecten worden als dusdanig herkend en erkend. Inzetten op duaal leren als sterk merk kan gerealiseerd worden door in te zetten op kwaliteit, het idee van end point assessment uit te denken en alternatieve manieren te ontwikkelen die innovatieve opleidingen vormgeven.

Op korte termijn is het belangrijk dat de randvoorwaarden (verzekering, vergoeding, vakantieregeling en mentoropleiding) uitgeklaard worden.

Seminarie 48 uur Duaal leren, Vlaams Partnerschap Duaal Leren, Oostende, 17-19 juni 2018